

Elvárások, realitások, lehetőségek

A magyar agrárgazdaság 10 éve az EU-ban

Dr. Vajda László

Budapest, 2014. április 10.

Az előadás vázlata

- Elvárások, felkészülés
- A magyar agrárgazdaság helye a világban, az Európai Unióban
- A magyar agrárgazdaság szerepe a magyar gazdaságban
- Tanulságok, következtetések, jövőbeni lehetőségek

Elvárások, felkészülés

Megfontolások a várható előnyökről:

- komparatív előnyök, pozitív külkereskedelmi mérleg
- források a versenyképesség javításához, műszaki színvonal emelése
- stabil gazdasági háttér
- kutatás-fejlesztési vérkeringésbe bekapcsolódás

Elvárások, felkészülés

- Kölcsönös félelmek a 90-es évek közepéig
- Kiegyensúlyozottabb megközelítés a 90-es évek közepétől (ld. Franz Fischler beszéd 1996, FM felkészülési stratégia 1997)

Jogharmonizáció

- Időben korábban a horizontális szabályozásnál (ld. 1995. évi XC. Élelmiszer-törvény, CXI. Állategészségügyi törvény)
- Későbbi szakaszban a vidékfejlesztés, piaci támogatások, közvetlen támogatások területén
- Jogharmonizációs táblázatok készítése

Intézményfejlesztés

- Tagjelölt állam feladata
- Kiterjedt meglévő (pl. minisztérium, állat-, növényegészségügyi szolgálat) és új intézményekre (pl. kifizető ügynökség)
- Forrás: döntően hazai költségvetés („EU-keret”), EU-s forrásokkal kiegészítve (PHARE)
- Belépést követően még három év kiegészítő intézkedések – EU: Átmeneti Támogatások

Humán erőforrás fejlesztése

- Meglévő szakemberek képzése (EU-s, nyelvi, tárgyalási ismeretek)
- Új státuszok létesítése felvételi követelményekkel
- Agrár-felsőoktatásban EU-s képzés bevezetése 1995-től
- „Junior expert pool” szervezése és működtetése

Kommunikáció

- A gazdák és a magyar társadalom felkészítése
- Külügyminisztériumi keretből és FM saját keretéből
- Kiadványok, szakcikkek, TV- és rádióműsorok, konferenciák, vidéki fórumok - vásárokon, kiállításokon, önálló rendezvényként
- Előadók: döntően a minisztérium és az Agrárkamara szakemberei

Az első évek tapasztalatai

- Pozitív és negatív tapasztalatok egyaránt
- Valós betanulás a belépést követően

A magyar agrárgazdaság helye a világban

- Termelésben és exportban is részarányunk folyamatos lassú csökkenése
- Egyetlen termékénél sem vagyunk meghatározóak a világtermelésben, fő termékeinkkel 20-50. helyeken

A magyar agrárgazdaság helye az EU-ban

2011. évi adatok szerint részarányunk az EU-27-ben:

- Mezőgazdaságilag hasznosított terület: 2,7%
- Bruttó kibocsátás: 2,0%
- Bruttó hozzáadott érték: 1,9%
- Belső és külső kereskedelem: 1,8%
- A 2003–2011. évek növekedési üteme az egyes mutatóknál általában meghaladja az EU-27 átlagát és a régi tagállamokét, meghaladja az új tagállamok átlagát, de elmarad Lengyelországtól és a balti államokétól

A magyar agrárgazdaság helye a magyar gazdaságban

- GDP, bruttó hozzáadott érték, foglalkoztatás, export részarányok 2008–2010-ig lassú csökkenést mutatnak, majd minden mutatónál fokozatos javulás és 2012–2013-ban már meghaladják a 2003–2004. évek arányait
- Még számos tartalék, lehetőség a magyar agrárgazdaság előtt, amiknek a kihasználása megindult

Tanulságok, következtetések, jövőbeni lehetőségek

- Belépés előtti és utáni évek: a Közös Agrárpolitika átvételére koncentráltunk, a KAP-hoz való alkalmazkodásra
- Az elmúlt években fokozatosan megtaláltuk az EU-s keretek között az agrárgazdaság nemzeti és vállalkozói mozgásterét
- A KAP még mindig nem a „miénk”, de rugalmas keret. További változtatási lehetőség az újabb KAP-reformok során
- A 10 év alatt a tagság összességében kedvezően hatott a magyar agrárgazdaság fejlődésére

Köszönöm szépen a figyelmet!

- Dr. Vajda László
- E-mail: vajda.laszloeu@gmail.com
- Mobil: 00-36-30-2010036